

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ในบรรดาคดีที่ขึ้นสู่ศาล คดีร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกนับได้ว่าเป็นเรื่องที่มีคดีขึ้นสู่ศาลเป็นอันมาก ซึ่งในการพิจารณาคดีของศาลนั้นเบื้องต้นจะมีประเด็นสำคัญที่ศาลต้องพิจารณาคือผู้ที่ยื่นฟ้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกเป็นทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียในการร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1713 ศาลจึงจะพิจารณาคำร้องของบุคคลดังกล่าวต่อไปหากไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสียศาลก็จะยกคำร้อง ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์มรดกร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกหลายคน หรือมีการร้องคัดค้านการตั้งผู้จัดการมรดก ศาลก็จะพิจารณาคำร้องของบุคคลใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์มรดกยิ่งหย่อนกว่ากันเพียงใดก็จะตั้งบุคคลผู้มีส่วนได้เสียมากกว่า หรือบุคคลใดเป็นผู้มีความใกล้ชิดกับเจ้ามรดกศาลก็จะมีดุลพินิจตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้จัดการมรดก ดังนั้นในการพิจารณาถึงความเป็นผู้มีส่วนได้เสียจึงมีความสำคัญต่อระบบของการแบ่งปันทรัพย์มรดกเพื่อที่จะให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่มีสิทธิรับมรดก นอกจากนี้จะศึกษาถึงปัญหาว่าบุคคลที่ผู้มีส่วนได้เสียแล้วนั้นยังจะได้ศึกษาถึงลักษณะปัญหาบางประการของการมีส่วนได้เสียอื่นอีก เช่น ความเป็นผู้มีส่วนได้เสียนั้นต้องมีอยู่เมื่อใดจำเป็นต้องมีผู้มีส่วนได้เสียอยู่ก่อนที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายหรือไม่ความมีส่วนได้เสียที่จะร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกนี้จะเกิดภายหลังที่เจ้ามรดกเสียชีวิตได้หรือไม่ หรือในกรณีบุคคลบางประเภท เช่นเจ้าน้ำกอมรดก ภรรยาที่มีได้จดทะเบียนสมรส หรือในกรณีแผ่นดินหรือรัฐจะถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ เป็นต้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อให้สามารถเห็นแนวทางของบุคคลที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกให้มีความเหมาะสมที่สุด อันจะทำให้เกิดประโยชน์แก่กองมรดกมากที่สุดซึ่งจะเป็นผลให้ทายาทได้รับมรดกโดยความถูกต้องตามประสงค์ของเจ้ามรดกอันเป็นเรื่องสำคัญของกฎหมายลักษณะมรดก

1.3 วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาในเชิงเอกสารโดยวิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้าจากตำรากฎหมายทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ซึ่งในส่วนของกฎหมายต่างประเทศถึงหลักกฎหมายมรดกและระบบการตั้งผู้จัดการมรดกของประเทศอังกฤษ เยอรมัน และฝรั่งเศส เพื่อนำมาประกอบในการใช้เปรียบเทียบและได้ศึกษาถึงระบบการจัดการมรดกอันเป็นแนวทางของการร้องขอตั้งผู้จัดการมรดกและความเป็นมาก่อนจะมีการร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 บางประการ เพื่อนำมาวิเคราะห์กับปัญหา กับศึกษาถึงแนวทางของคำพิพากษาศาลฎีกาซึ่งเป็นแนวทางที่ศาลได้ตีความในทางปฏิบัติประกอบการศึกษาด้วย

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาแนวคิด ความเป็นมา ประวัติศาสตร์ของหลักกฎหมายมรดกและระบบการตั้งผู้จัดการมรดกของประเทศอังกฤษ เยอรมัน และฝรั่งเศส และแนวคิดของกฎหมายไทยกับศึกษาถึงแนวทางของคำพิพากษาศาลฎีกาซึ่งเป็นแนวทางที่ศาลได้ตีความในทางปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียและจะได้สรุปปัญหาและเสนอข้อคิดเห็นบางประการ